

Vlaams
Parlement

stuk **803** (2010-2011) – Nr. 2
ingediend op 18 oktober 2011 (2011-2012)

Voorstel van decreet

van de dames Irina De Knop, Marleen Vanderpoorten,
Fientje Moerman en Ann Brusseel en de heer Sven Gatz

houdende wijziging van het decreet basisonderwijs
van 25 februari 1997, met het oog op
de bevordering van de kleuterparticipatie

Verslag

namens de Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen
uitgebracht door mevrouw Fatma Pehlivan

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Boudewijn Bouckaert.

Vaste leden:

de heer Jos De Meyer, de dames Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Sabine Poleyn;
de heer Wim Van Dijck, mevrouw Gerda Van Steenberge, de heer Wim Wienen;
de dames Irina De Knop, Marleen Vanderpoorten;
de dames Kathleen Deckx, Fatma Pehlivan;
de dames Vera Celis, Goedele Vermeiren;
de heer Boudewijn Bouckaert;
mevrouw Elisabeth Meuleman.

Plaatsvervangers:

de heren Paul Delva, Jan Durnez, de dames Cindy Franssen, Katrien Schryvers;
de heren Frank Creyelman, Chris Janssens, mevrouw Katleen Martens;
de dames Ann Brusseel, Fientje Moerman;
de heren Chokri Mahassine, Ludo Sannen;
de heren Willy Segers, Kris Van Dijck;
de heer Jurgen Verstrepen;
mevrouw Mieke Vogels.

Stukken in het dossier:

803 (2010-2011) – Nr. 1: Voorstel van decreet

De Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen behandelde op 28 april en 5 mei 2011 het voorstel van decreet houdende wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, met het oog op de bevordering van de kleuterparticipatie.

I. TOELICHTING

Mevrouw *Irina De Knop* wijst erop dat dit voorstel van decreet al in november 2010 werd ingediend. De problematiek is intussen niet minder actueel geworden, integendeel zelfs. Uit recente cijfers, gepubliceerd in het tijdschrift *Klasse*, blijkt dat zeven percent van de leerlingen in het eerste leerjaar blijft zitten. De cijfers voor het hele basisonderwijs zijn nog dramatischer: voor heel Vlaanderen gaat het om 15,5 percent. De grootsteden spannen de kroon, in Antwerpen lopen 27 percent van de leerlingen in het basisonderwijs al achterstand op. Het voorliggend voorstel van decreet gaat over het aanpakken van schoolse achterstand door het bevorderen van kleuterparticipatie.

In de wetenschappelijke literatuur is er immers eensgezindheid over dat schoolse achterstand best in een zo vroeg mogelijk stadium wordt aangepakt. Hoe later dat gebeurt, hoe hoger de kosten oplopen voor de maatschappij en hoe minder snel resultaten worden geboekt. In eigen land bevestigt onderzoek van Groenez en De Blander in 2010 dat wie vroeg vaardigheden verwerft, later gemakkelijker bijkomende vaardigheden zal verwerven. Vanuit die overtuiging werd ook tijdens de vorige legislatuur altijd al gepleit voor een verlaging van de instapleeftijd van de leerplicht. Het probleem is echter dat de Grondwet in artikel 127 voor onderwijs voorziet in een aantal residuaire bevoegdheden voor de federale wetgever. Zo ook de bepaling van het begin en het einde van de leerplicht, waardoor die zaken op het federale niveau geregeld moeten worden. Daardoor wordt verhinderd dat op Vlaams niveau stappen kunnen worden gezet.

Door de Vlaamse Regering werd tijdens de vorige legislatuur dan ook gezocht naar een andere benadering die wel binnen de eigen bevoegdheden viel en tot doel had de deelname van kleuters in het onderwijs te verhogen. Zo werden er via sensibilisatie extra inspanningen gedaan om ouders te overtuigen van het belang van het kleuteronderwijs voor hun kinderen. In het verlengde van de sensibiliserende aanpak en om de kleuterparticipatie aan te moedigen, werd vorige legislatuur bij wijze van algemeen principe voorgesteld dat kinderen een jaar regelmatig Nederlandstalig kleuteronderwijs gevolgd moeten hebben voor ze kunnen worden ingeschreven in een Nederlandstalige lagere school.

Bijgevolg werd het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 aangepast. Het decreet van 20 maart 2009 betreffende de toelatingsvoorwaarden voor het gewoon lager onderwijs en de engagementsverklaring tussen de school en de ouders in het basis- en secundair onderwijs, bepaalt aldus in artikel 2 dat, om toegelaten te worden tot het gewoon lager onderwijs, een leerling zes jaar moet zijn voor 1 januari van het lopende schooljaar. Tegelijk moet het kind – als het nog niet de leeftijd van zeven jaar heeft bereikt of zal bereiken voor 1 januari van het lopende schooljaar – voldoen aan een proef die de kennis van het Nederlands, nodig om het lager onderwijs aan te vatten, peilt. Voor alle duidelijkheid: het voorliggend voorstel van decreet wil niet handelen over de taalproef. Deze toelichting maakt wel duidelijk dat met de tijdens de vorige legislatuur uitgewerkte regeling niet werd geraakt aan de leerplicht en de instapleeftijd ervan. Wel werd gepoogd om meer kinderen naar de kleuterklas te laten gaan.

In de memorie van toelichting zijn heel wat cijfers opgenomen over de participatiegraad van kleuters in het kleuteronderwijs. Momenteel gaan al 92 percent van de kleuters uit de derde kleuterklas naar school en dat cijfer loopt nog verder op. Het gaat echter niet altijd om regelmatige aanwezigheden. Bovendien zijn de aanwezigheden in de tweede en de eerste kleuterklas ook beduidend lager. Bij de gunstige trend die doet vermoeden dat de maatregelen voor het bevorderen van kleuterparticipatie een positieve impact hebben, is enige nuancering geboden. De cijfers moeten tegen het licht worden gehouden van de

demografische evolutie van de afgelopen jaren. Er zijn steeds meer kleuters en dus is een toename van het aantal kleuters dat naar school gaat, niet noodzakelijk positief.

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen de kinderen die niet zijn ingeschreven in een kleuterschool en de kinderen die dat wel zijn maar niet regelmatig aanwezig zijn. Wat dat laatste betreft maakte het OVSG reeds in 2006 melding van het feit dat 37 à 38 percent van de vijfjarige kinderen regelmatig afwezig is. Sommige wel ingeschreven kleuters komen zelden naar school omdat ze thuis in een weinig gestructureerde en ondersteunende omgeving leven. Nochtans zouden juist die kinderen de pedagogische stimulansen en de regelmaat van het onderwijs goed kunnen gebruiken. Soms heeft het ook te maken met een gebrek aan betrokkenheid van de ouders. Daarbij gaat het niet enkel om moeilijk te bereiken doelgroepen, maar sommige kansengroepen blijken ook vanuit socio-economische of cultureel-etnische opvattingen en tradities niet altijd even overtuigd van het belang van een goede scholingsgraad en een gedegen opleiding.

Toch zijn niet-aflatende inspanningen om kinderen regelmatig naar school te laten gaan, broodnodig omdat ze raken aan het fundament van deze problematiek, namelijk het onderscheid tussen kansarmen en kansrijken. Hoe eerder kwetsbare kinderen kunnen kennismaken met de school en het schoolse gebeuren, hoe beter immers hun toekomstkansen. Een vroege participatie aan het onderwijs is met andere woorden cruciaal voor de kansen in het basisonderwijs en in het latere leven. Verschillende onderzoeken tonen aan dat het volgen van kleuteronderwijs in belangrijke mate de slaagkansen in het eerste leerjaar van het lager onderwijs verhoogt. In maart 2009 stelde Raymonda Verdyck, afgevaardigd bestuurder van het GO! in het blad 'GO!&Co': "(...) Men moet aanwezig zijn van bij het begin. Niet elk kind start zijn schoolloopbaan met dezelfde bagage. Voor-schoolse basisvoorzieningen en inspanningen om kinderen naar de kleuterklas te krijgen blijven belangrijk.". Voor de effectiviteit van vroegschoolse educatieve programma's zoals het kleuteronderwijs, blijkt uit wetenschappelijke bevindingen ook dat de duur van de interventie van belang is, namelijk minimaal twee jaar.

Daarom beoogt dit voorstel dat kinderen ten minste twee jaar kleuteronderwijs zouden volgen en daarbij ook een voldoende aantal halve dagen aanwezig zouden zijn. Meer concreet voorziet de voorgestelde regeling in een wijziging van artikel 13, §1, van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997. Als een leerling nog niet de leeftijd van zeven jaar heeft bereikt of zal bereiken voor 1 januari van het lopende schooljaar, moet hij bovendien aan één van de volgende voorwaarden voldoen, namelijk:

- 1° het voorgaande schooljaar ingeschreven zijn geweest in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende Nederlandstalige school voor kleuteronderwijs en gedurende die periode gedurende ten minste 220 halve dagen aanwezig zijn geweest;
- 2° voldoen aan een proef die de kennis van het Nederlands peilt;
- 3° beschikken over een bewijs dat hij het voorafgaande schooljaar onderwijs heeft genoten in een Nederlandstalige onderwijsinstelling uit een lidstaat van de Nederlandse Taalunie.

In dit voorstel wordt de eerste voorwaarde dusdanig gewijzigd dat men gedurende minstens twee voorafgaande schooljaren ingeschreven moet zijn geweest in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende Nederlandstalige school voor kleuteronderwijs en in ieder van deze twee ingeschreven schooljaren ten minste 185 halve dagen aanwezig moet zijn geweest.

Met dit voorstel van decreet wordt de lijn doorgetrokken die Vlaamse Regering in de vorige legislatuur heeft ingezet, met onder andere verschillende acties in het 'Jaar van de Kleuter' en het decreet van 20 maart 2009. Bovendien streeft dit voorstel, naast een hogere algemene participatiegraad in het kleuteronderwijs, vooral ook naar een hogere en regelmatigere aanwezigheidsratio in de laatste twee jaren. Waarom opnieuw wachten op de evaluatie van de effecten van een maatregel als alle wetenschappers het eens zijn

dat er sneller en vroeger moet worden ingegrepen? De indieners vinden het belangrijk dat geen koudwatervrees wordt getoond. Deze Vlaamse Regering wil trouwens maximaal gebruik maken van haar Vlaamse bevoegdheden. Het is bovendien de partij van de bevoegde minister die in 2009 in haar verkiezingsprogramma heeft opgenomen dat er naar een maximale kleuterparticipatie moet worden gestreefd en dat moet worden geijverd voor een inschrijvingsplicht vanaf vier jaar. Hier ligt nu een concreet voorstel voor om daar werk van te maken.

Het kostenplaatje kan of mag de reden niet zijn om dit voorstel niet goed te keuren. Het is algemeen bekend dat hoe later er wordt geremedieerd in het onderwijs, hoe duurder en hoe meer tijdsintensief het wordt. Er is eensgezindheid over dat er meer moet worden geïnvesteerd in het kleuteronderwijs. Het is ook bekend dat er in de toekomst een grotere vraag naar plaatsen zal zijn. Het komt er gewoon op aan daarop goed te anticiperen, zonder aan kwaliteit in te boeten en met het oog op het vergroten van gelijke onderwijskansen van alle kinderen. Tot slot wil de spreekster nog verwijzen naar het recente advies ‘Opvang en onderwijs voor jonge kinderen’ van de Vlor. Daarin wordt onder meer gesteld dat in het licht van de toegenomen participatiegraad van kleuters in het Vlaamse onderwijs, versterkt moet worden geïnvesteerd in kleuteronderwijs. Uiteraard mag dit voorstel van decreet niet los worden gezien van andere flankerende en sensibiliserende maatregelen. Vandaar dat ook een voorstel van resolutie werd ingediend betreffende de bevordering van de kleuterparticipatie en de bestrijding van schoolse achterstand met het oog op de toegang tot het lager onderwijs (*Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 862/1). Het voorliggend voorstel moet evenwel op zichzelf worden beoordeeld. Hiermee kan al een eerste eenvoudige en eenduidige maatregel worden getroffen om ervoor te zorgen dat kinderen zo weinig mogelijk schoolse achterstand oplopen.

II. ALGEMENE BESPREKING

Mevrouw *Gerda Van Steenberge* zegt dat haar fractie het voorstel van decreet grondig heeft bekeken. Er zijn zowel voordelen als nadelen aan verbonden. Een nadeel is bijvoorbeeld het probleem van de overvolle kleuterklassen. Door het inschrijven van de vereiste om minstens 185 halve dagen per jaar aanwezig geweest te zijn, zal het aantal kleuters in het kleuteronderwijs nog stijgen. Er zou dan ook een bijkomende voorwaarde moeten worden gecreëerd om die overvolle klassen te vermijden. Voor de Vlaams Belangfractie wegen de nadelen echter niet op tegen de talrijke voordelen van dit voorstel van decreet. In de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid is bij overleg met het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen, al gebleken dat ook mensen die in armoede leven en mensen uit sociaal zwakkere milieus het belangrijk vinden dat hun kleuters naar school gaan, om geen achterstand op te lopen. Ook in de commissie ad hoc Jeugdzorg is bij herhaling gebleken dat het vooral kinderen uit zwakkere groepen zijn die niet naar de kleuterklassen gaan. In dat licht en gelet op de afweging van de voor- en nadelen, zal de Vlaams Belangfractie voor het voorstel van decreet stemmen.

Mevrouw *Kathleen Helsen* meldt dat de CD&V-fractie het voorstel niet zal goedkeuren. Kleuterparticipatie is uiteraard wel belangrijk, maar er moet inderdaad iets gebeuren aan de grootte van de kleuterklassen en de omkadering binnen de kleuterscholen. Het is immers zeer belangrijk dat kinderen die op jonge leeftijd naar school gaan, daar op een goede manier worden opgevangen en begeleid en dat het ontwikkelingsproces degelijk kan worden opgezet. Men moet zich goed realiseren dat er al zeer veel kleuters op vierjarige leeftijd naar school gaan en dat het vaak mensen uit kansarme groepen zijn die hun kinderen pas op latere leeftijd naar school sturen. Die kinderen hebben dan extra zorg nodig. Met de beperkte omkadering die er vooralsnog is, lijkt het daarom verstandig eerst te zorgen voor extra omkadering in de kleuterscholen en ook grondig te evalueren wat de gevolgen zijn van de verlaagde inschrijving op vijfjarige leeftijd, gekoppeld aan de taaltoets. Pas nadien kan worden bekeken of de voorgestelde stap al dan niet wenselijk is.

Mevrouw *Vera Celis* merkt op dat de minister al duidelijk heeft aangegeven dat aanzienlijk zal worden ingezet op de kleuterparticipatie. Zij kan zich dan ook in grote mate aansluiten bij het standpunt van mevrouw Helsen. De omkadering voor het basisonderwijs moet worden verbeterd en de taaltoets moet terdege worden geëvalueerd. In de toelichting bij het voorstel van decreet wordt trouwens al aangegeven dat er een probleem is aangezien het verlagen van de leerplichtleeftijd een federale bevoegdheid is.

Uit cijfergegevens blijkt dat op de leeftijd van 2,5 jaar, 7,2 percent van de kleuters nog niet naar school gaan. In de derde kleuterklas vermindert dat tot 1,5 percent. Het is bekend dat het bij die laatste groep vooral gaat om kinderen uit sociaal-economisch zwakkere en allochtone milieus. In dat licht is het veel belangrijker om iets te doen aan de benadering van die groepen. Het voorstel van decreet is een aanzet, maar het gaat niet ver genoeg om de kleuterparticipatie structureel verder te kunnen aanpakken.

Mevrouw *Fatma Pehlivan* sluit zich aan bij de vorige sprekers en beaamt dat rekening moet worden gehouden met de resultaten van een evaluatie van de taalproef. Zoals mevrouw Celis al aangaf, gaat het bij de afwezigheid om een specifieke doelgroep, waarop op een andere manier moet worden ingezet dan via algemene regelgeving. In het voorstel van decreet wordt als voorwaarde gesteld dat het kind in elk van de twee ingeschreven schooljaren ten minste 185 halve dagen aanwezig moet zijn geweest. Die aanwezigheden worden echter ook genoteerd als de ouders een schooltoelage moeten aanvragen. Een en ander betekent dat kinderen in de tweede kleuterklas minstens 185 halve dagen en in de derde kleuterklas minstens 220 halve dagen aanwezig moeten zijn. Als de lijn wordt doorgetrokken zou dat voor beide jaren dezelfde lijn moeten zijn. Het is ook niet simpel om voor de schooltoelage en dan nog eens voor de toelatingsvoorwaarden voor het lager onderwijs verschillende aanwezigheden te hanteren. Belangrijkst is echter dat de evaluatie van de taalproef moet worden afgewacht, evenals de extra omkadering die door de minister in het vooruitzicht wordt gesteld.

Mevrouw *Irina De Knop* heeft begrip voor het spel van meerderheid en oppositie, maar bestempelt de reacties niettemin als hypocriet. Voortdurend wordt het hier belangrijk genoemd zwakke kinderen te ondersteunen, jongeren alle toekomstkansen te geven, iets te doen aan schoolse achterstand en de participatie van kleuters te vergroten. Dat er zoveel kinderen uitstromen zonder kwalificaties en dat er zoveel kinderen blijven zitten, wordt steevast schandalig genoemd. Voortdurend wordt hier gezegd hoeveel noden er zijn in het onderwijs. Door voormalig minister Vandenbroucke werd een regeling uitgewerkt om de participatiegraad te verhogen door een hogere en regelmatige aanwezigheidsratio na te streven. Met het voorliggend voorstel wordt alleen een vermindering van vijf naar vier jaar beoogd. Onder meer mevrouw Helsen pleit er nu voor om eerst het probleem van de overvolle kleuterklassen aan te pakken, een evaluatie te doen van de taalproef en iets te doen aan de omkadering. Uiteraard moet dat ook allemaal gebeuren, maar door zich zo op te stellen geeft men eigenlijk impliciet aan dat men in Vlaanderen bereid is om achteruit te gaan. De kinderen die in de nabije toekomst naar de kleuterschool zullen gaan, blijven immers in de kou staan. Als men de kinderen van de zwakste groepen in de samenleving wil beschermen, dan moeten die kinderen bij voorrang worden betrokken. In het verkiezingsprogramma van de sp.a van 2009 stond onder punt 11: “Kleuterklassen mogen niet te groot zijn. Elke peuter en kleuter heeft recht op maximale ontwikkelingskansen, pedagogische begeleiding en verzorging door voldoende gekwalificeerd personeel. Hierbij leveren we alle mogelijke inspanningen om de kleuterbegeleiding te verhogen zodat we naar de normen van het lager onderwijs evolueren.”. Onder punt 12 werd daar nog aan toegevoegd: “We willen een maximale kleuterparticipatie. We ijveren daarom voor een inschrijvingsplicht vanaf vier jaar.”.

Stellen dat de federale overheid bevoegd is, gaat ook niet op. Voormalig Vlaams minister Vandenbroucke heeft daar immers al een passende oplossing voor gevonden tijdens de

vorige legislatuur. En het is toch de huidige Vlaamse Regering die haar bevoegdheden ten volle wil benutten? Nu er daartoe een gelegenheid is, maakt men daar geen gebruik van. Wat de participatie betreft, wordt aangevoerd dat het om een klein percentage gaat. Als dat zo is, wat is dan het probleem? Volgens het jaarboek 'Armoede en sociale uitsluiting' 2009 gaan op de leeftijd van vier jaar quasi alle kleuters, 99 percent, naar school. Van de Vlaamse tweeënhalf- en driejarigen zit echter ongeveer zestien percent nog niet in de kleuterklas. De ongelijkheid zet zich verder in het basisonderwijs. In het schooljaar 2008-2009 had twaalf percent van alle kinderen in het eerste leerjaar al minstens een jaar achterstand. Bij de leerlingen in het zesde leerjaar was dit al veertien percent. Van kinderen met een vreemde nationaliteit had in het eerste leerjaar reeds 30 percent een achterstand opgelopen en voor leerlingen van het zesde leerjaar was dit al opgelopen tot 41 percent. Volgens cijfers over het schooljaar 2009-2010 struikelt twaalf percent van de niet-Belgische kinderen in het eerste leerjaar.

Uit diverse onderzoeken blijkt dat wie vroeg vaardigheden verwerft, later gemakkelijker bijkomende vaardigheden zal verwerven. In het al vermelde onderzoek van Groenez en De Blander van 2010 werd geconstateerd dat interventieprogramma's bij achtergestelde jonge kinderen een hoog rendement hebben en bij achtergestelde kinderen tijdens de adolescentie een veel lager rendement, omdat men "zaait op een minder vruchtbare akker". De spreker wil tot slot nog beklemtonen dat ook het veld vragende partij is. Kleuterscholen streven zelf naar een vroegtijdige kleuterparticipatie en ook directies van CLB's onderschrijven dat. Onderzoek toont aan dat kinderen die niet of op onregelmatige basis naar de kleuterschool gaan, vaak een achterstand hebben als ze naar het eerste leerjaar gaan. Die achterstand wordt een heel leven meegesleept. Een schoolloopbaan hoort dus te starten in de eerste kleuterklas. Verschillende kleuterscholen pakken daarmee uit op hun website en communiceren dat naar ouders. De spreker hoopt dan ook dat de meerderheidspartijen bereid zullen zijn hun houding alsnog te herzien, of minstens een amendement voor te stellen.

Mevrouw *Fientje Moerman* wijst erop dat in de Commissie voor Economie, Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie, op 4 mei 2011 een gedachtewisseling plaatsvond over de problematiek van het gebrek aan jongeren die kiezen voor technische vakken en exacte wetenschappen. Tijdens dat debat is ook het probleem aan bod gekomen van de uitstroom zonder kwalificaties, die in Vlaanderen veel te hoog is. De overheid moet zich beraden over het optimaal inzetten van de beschikbare financiële middelen. Een mogelijkheid is het investeren in het remediëren op secundair niveau, nog veel beter zou echter zijn de middelen optimaal te richten op het voorkomen van ongekwalificeerde uitstroom. Het voorliggend voorstel van decreet is daar een middel voor. Het klopt technisch gezien dat de quasi totaliteit van de kleuters in Vlaanderen is ingeschreven in de kleuterschool. In het lager onderwijs bestaat bovendien de leerplicht. Het echte probleem is echter de onregelmatige aanwezigheid en daar moet iets aan worden gedaan. Het is dan toch logisch dat er wordt geprobeerd de problemen aan de bron te voorkomen. De timing om op te treden is bovendien zeer geschikt: de minister zal tegen het schooljaar 2012-2013 immers voor nieuwe omkaderingsnormen in het basisonderwijs zorgen. Als dit voorstel van decreet wordt goedgekeurd, kan het meteen worden meegenomen in de omkaderingsnormen. Als dan op 1 september 2012 van start kan worden gegaan, zal veertien jaar later moeten blijken wat het effect is geweest.

Mevrouw *Kathleen Helsen* wijst erop dat er momenteel 1,17 percent niet ingeschreven kleuters zijn, terwijl de ongekwalificeerde uitstroom vijftien percent bedraagt. Daaruit blijkt dat de ongekwalificeerde uitstroom niet alleen kan worden verklaard door het niet participeren in de kleuterschool. Mevrouw *Fientje Moerman* repliceert dat haar geen woorden in de mond mogen worden gelegd die zij niet heeft uitgesproken. Het probleem is niet het niet ingeschreven zijn in de kleuterschool, maar de onregelmatige aanwezigheid in het kleuteronderwijs en steeds meer ook in het lager onderwijs.

Mevrouw *Kathleen Helsen* zegt hierop dat het bij die geringere aanwezigheid om minder dan 2000 leerlingen gaat. Als dat aantal wordt afgezet tegen het percentage van ongekwalificeerde uitstroom, blijkt duidelijk dat dit niet klopt.

Mevrouw *Gerda Van Steenberge* beklemtoont dat de kleuterklassen nu al vaak overvol zitten. De kinderen die niet komen hebben het meest nood aan begeleiding, maar worden aan hun lot overgelaten.

Mevrouw *Fatma Pehlivan* merkt op dat dit probleem niet wordt ontkend, maar dat het geheel van de problemen moet worden aangepakt. Het komt geregeld voor dat kinderen die zeer regelmatig het kleuteronderwijs hebben gevolgd, nog altijd geen Nederlands spreken. Het probleem zit dus veel dieper en het moet mee worden bekeken bij de evaluatie van de taalproef. Tevens moet worden bekeken of de problemen niet beter op een lokaal niveau op een pedagogisch verantwoorde manier worden aangepakt.

Mevrouw *Sabine Poleyn* stipt aan dat bij een armoedebeleid de kansarmen niet worden bereikt met lineaire maatregelen. De heer *Boudewijn Bouckaert* tekent hierbij aan dat het huidige systeem met een verplichting voor de derde kleuterklas, ook een lineaire maatregel was. Daar was er blijkbaar geen probleem.

Mevrouw *Kathleen Deckx* heeft begrip voor de bekommernis van de indieners dat zoveel mogelijk kleuters zo snel mogelijk naar een kleuterklas zouden moeten gaan. Uit de beleidsnota en -brieven van de minister blijkt duidelijk dat hij de nodige initiatieven in die richting zal nemen. Over het doel is er dus eensgezindheid, over de methode lopen de meningen echter uiteen. De Open Vld-fractie pleit eigenlijk voor een verplichting om naar de kleuterklas te gaan. De meerderheidspartijen beseffen dat zo'n verplichting niet door iedereen zal worden opgevolgd en pleiten voor het sensibiliseren van de mensen via bijvoorbeeld Kind en Gezin, groeperingen die kansarmen begeleiden en OCMW's, om er zo actief voor te zorgen dat de kinderen op de schoolbanken komen. Ook bij de bespreking van de spijbelproblematiek bleek al dat het niet volstaat om een regel op te leggen en het effect daarvan af te wachten, maar dat de jongeren en hun ouders actief begeleid moeten worden en dat er op lokaal niveau maatregelen moeten worden getroffen om hen naar school te begeleiden. Voorts is het absoluut aangewezen om de evaluatie van de taalproef af te wachten.

Mevrouw *Fientje Moerman* vraagt of de omkaderingsnormen die de minister zal uitwerken, als er eensgezindheid is over het doel, dan zullen gericht zijn op honderd percent aanwezigheid van alle kleuters.

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* is het met de heer Bouckaert eens dat een lineaire maatregel eerder wel kon, maar nu blijkbaar niet meer. Het is jammer dat alles wordt ondergedompeld in studies en op de lange termijn wordt geschoven. Na twee jaar in deze legislatuur zijn er nog maar bijzonder weinig initiatieven genomen. Er is weliswaar een beperkte budgettaire ruimte, maar in zo'n situatie moeten prioriteiten worden bepaald. Met de huidige manier van werken moet worden gevreesd voor de toekomst van de jongeren in Vlaanderen.

De heer *Jos De Meyer* zegt dat verschillende vertegenwoordigers van de meerderheid hier hebben aangegeven dat ze niet blind zijn voor de problematiek, maar dat ze de beloofde evaluatie willen afwachten.

De heer *Boudewijn Bouckaert* wijst erop dat het in het voorliggend voorstel om een maatregel met beperkte impact gaat. Voorts is iedereen het erover eens dat kleuterparticipatie belangrijk is, onder meer om iets aan de ongekwalificeerde uitstroom te doen. Niemand heeft echter beweerd dat met kleuterparticipatie het probleem van de ongekwalificeerde uitstroom zal worden opgelost. Alle beetjes helpen evenwel. Het is niet duidelijk wat de

meerderheid tegen het voorliggend voorstel heeft, tenzij ze het systeem wil veranderen. De evaluatie van de taalproef is echter niet bedoeld voor het veranderen van het systeem, wel om eventueel de modaliteiten van de taalproef te bekijken. Wachten op de evaluatie van de taalproef is dan ook geen argument om deze verbetering niet goed te keuren. Voor gelijke kansen is iedereen, maar gelijke kansen worden efficiënter bevorderd door het voorliggend voorstel, dat bovendien weinig kost, dan door de huidige aanpak.

Mevrouw *Irina De Knop* stipt nog aan dat zijzelf heeft kunnen constateren dat CD&V er in de VGC voortdurend voor pleitte om zoveel mogelijk kinderen naar de voorschoolse opvang te laten gaan. Dat komt ook neer op pleiten om kinderen zo vroeg mogelijk ontwikkelingskansen te geven en ook de zwakste groepen naar de voorschoolse opvang te krijgen. Als die logica wordt doorgetrokken, moet dat zeker ook gebeuren voor het onderwijs. Sensibiliseren en begeleiden volstaan niet, er is ook nood aan maatregelen.

III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMING

Er worden geen opmerkingen geformuleerd bij de artikelen. De artikelen 1, 2 en 3 worden bij afzonderlijke stemming verworpen met 7 stemmen tegen 5.

Het voorstel van decreet wordt verworpen met 7 stemmen tegen 5.

Boudewijn BOUCKAERT,
voorzitter

Fatma PEHLIVAN,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

CLB	centrum voor leerlingenbegeleiding
GO!	Gemeenschapsonderwijs
OVSG	Onderwijssecretariaat van de Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap
VGC	Vlaamse Gemeenschapscommissie (van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest)
Vlor	Vlaamse Onderwijsraad